PATVIRTINTA
Druskininkų Mikalojaus Konstantino
Čiurlionio meno mokyklos direktoriaus
2026 m. spalio 9 d. įsakymu Nr. V1-124

Druskininkų Mikalojaus Konstantino Čiurlionio meno mokykla

SOLFEDŽIO DALYKO UGDYMO PROGRAMA

2026-2027 m. m.

Programą parengė mokytojos:
Vilija Mieščionaitienė ir Inga Vagnoriūtė

ĮVADAS

„Muzikinės pedagogikos tikslas – tiesti kelią ir padėti juo eiti visiems, kas nori pažinti muziką. Kelio pradžioje, žinoma, nedaug kas suvokia, kur eina. Tuo svarbesnis tampa kiekvieno pedagogo vaidmuo. Jis privalo suprasti, kur veda, išmanyti, kaip eiti, ir išmintingai numatyti ėjimo spartą, kuri beveik visada būna labai įnoringa.” (Umbrasienė)

Muzikinio ugdymo paskirtis – atverti vaikui muzikos pasaulį, jo vertybių sistemos prasmę kaip asmeninę dorovinę, socialinę ir kultūrinę vertybę. Vaiko vidinis pasaulis, jo vertybės negali būti fiksuojamos be išorinių, šiuo atveju – muzikos išraiškos – priemonių (melodijos, muzikinio rašto, dermės, ritmo). Vadinasi, vidinio pasaulio raiška apima ir muzikos priemonių pažinimą bei jų taikymo įgūdžių tobulinimą. A.Katinienė teigia, kad „pasaulyje egzistuoja dvi vaikų muzikinio ugdymo kryptys: ugdymas muzika ir ugdymas muzikai“. Pirmu atveju muzika naudojama kaip instrumentas bendrų asmenybės savybių (estetinės pasaulėjautos, dorovinių nuostatų ir kt.) ugdymui. Antru atveju pagrindinis dėmesys skiriamas nuosekliam muzikinių gabumų lavinimui. Apjungus šias kryptis, visa tai galime įvardinti kaip individualų vaiko muzikinės kultūros ugdymą ir tuo pačiu padėti kiekvienam vaikui atskleisti bei plėtoti visas jo galias jam prieinamais būdais ir priemonėmis.

Solfedžio mokymas yra vienas iš muzikinio ugdymo būdų. Mokymo procese svarbu remtis vaiko saviraiškos poreikiais, kurių esmė – įgyvendinti savo galimybes, išbandyti save įvairiose veiklos srityse. Solfedžio mokymas turi įsilieti į bendrą mokinių muzikinio ugdymo procesą.

Solfedžio programa sudaryta, vadovaujantis Druskininkų M.K.Čiurlionio meno mokyklos ugdymo programa, Vaikų muzikos mokyklos solfedžio programomis ir formalųjį švietimą papildančio pradinio ir pagrindinio muzikinio ugdymo programos rengimo rekomendacijomis.

Programos paskirtis – pateikti pagrindinius solfedžio dalyko mokymo(si) tikslus bei uždavinius, numatyti pagrindines jų įgyvendinimo gaires, vertinimo principus, užtikrinti ugdymo(si) turinio kokybę.

Programos principai:

Individualizavimo – orientacija į mokinį, jo pasiekimus ir mokymosi ypatumus, individualią gabumų raidą.

Šiuolaikiškumo ir dermės – remiantis apmąstyta, išanalizuota ir apibendrinta darbo su vaikais patirtimi, suderinta tradicijomis ir inovacijomis.

Kūrybingumo ir iniciatyvumo – mokinių kūrybinio mąstymo ugdymas, atsakomybės už savo mokymąsi prisiėmimas.

Įgyvendinant programą grupinių užsiėmimų patalpose turėtų būti: pianinas, lenta (interaktyvi lenta, vaizdo projektorius), garso klausymosi įranga, įrengta informacinių technologijų klasė(s) su interneto prieiga ir su atitinkama programine bei garso įrašymo ir transliavimo įranga teoriniam ir praktiniam mokymui.

Programos dalys:

I. **Pradinis muzikinis ugdymas – Solfedžio (I – III kl.).**

II.Pagrindinis muzikinis ugdymas - Solfedžio (IV – VII kl.).

PRADINIO MUZIKINIO UGDYMO (I – III KL.) SOLFEDŽIO DALYKO NUOSTATOS

Solfedžio – muzikinio ugdymo programos branduolio dalykas.

1. Dalyko paskirtis – skatinti mokinių domėjimąsi muzika ir lavinti prigimtinius bendruosius muzikinius gebėjimus: ritmo, dermės, intonavimo pojūtį, klausą, muzikinę atmintį, padėti įgyti pradinį muzikinį raštingumą.

2. Dalyko uždaviniai:
2.1. formuoti intonavimo įgūdžius;
2.2. lavinti metrinės pulsacijos bei ritmikos santykio pojūtį ir suvokimą;
2.3. išmokti pagrindinius muzikinio rašto elementus ir gebėti juos pritaikyti užrašant žinomą ar savo sukurtą muzikos melodiją;
2.4. žadinti domėjimąsi muzika bei kitomis kultūros apraiškomis ugdant mokinių muzikinį skonį, mąstymą ir emocijas.
3. Dalyką sudaro trys veiklos sritys:
3.1. intonavimas;
3.2. ritmavimas;
3.3. muzikos tekstų klausymas, atpažinimas ir užrašymas**.**
4. Dalyko mokymo trukmė 3 metai (I kl. – 68 val., II kl. – 68 val., III kl. – 68 val. per metus).
5. Metodinės nuostatos:
5.1. dalyko pamokos vyksta grupinio mokymo(si) forma;
5.2. dalyko mokoma(si) po 2 valandas per savaitę;
5.3. pamokų metu naudojami aktyvūs mokymo(si) metodai, kurie parenkami atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių gebėjimus;
5.4. dalyku lavinama muzikinė atmintis, muzikinė klausa, turtinamas intonacijų, ritmo, muzikos kalbos žodynas;
5.5. pamokose naudojama informacinės kompiuterinės technologijos.
6. Mokant dalyko numatytas veiklas rekomenduojama sieti su kitais muzikinio ugdymo programos dalykais.
7. Dalyko turinio apimtis:
7.1. intonavimas ir solfedžiavimas:
7.1.1. vienbalsių melodijų, liaudies ir autorinių dainų dainavimas;
7.1.2. dermės laipsnių intonavimas, mažorinių iki 3 ženklų ir minorinių gamų iki 2 ženklų (imtinai) dainavimas;
7.1.3. natų skaitymas smuiko ir boso raktuose;
7.1.4. harmoniniai ir melodiniai intervalai: gr.1, d., m.2, 3, gr.4, 5, d., m.6, gr.8;
7.1.5. T_5, t_5 sudarymas ir dainavimas dermėje bei nuo garso.
7.2. Ritmavimas:
7.2.1. natos ir pauzės (perskaito ir atlieka);
7.2.2. paprastieji metrai, ritmo ostinato melodijai, prieštaktis ir užtaktis, ritminis kanonas, naudojama kūno ir instrumentinė perkusija.
7.3. Muzikos tekstų klausymasis, atpažinimas ir užrašymas:
7.3.1. elementarūs ritminiai ar melodiniai iki 8 taktų trukmės muzikiniai tekstai paprastuose metruose, mažorinėse tonacijose iki 3 ženklų ir minorinėse tonacijose iki 2 ženklų (imtinai);
7.3.2. nesudėtingų melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas.
7.4. Užduočių atlikimui naudoti įprastus būdus bei informacines kompiuterines technologijas.

8. Dalyko mokinių pasiekimai:

1.Intonavimas	
Nuostata - intonuoti atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas - intonuoti melodijas mažoro ir minoro natūraliose dermėse.	
Gebėjimai	**Žinios ir supratimas**
1.1.Formuoti taisyklingą laikyseną,	1.1.1.Taisyklingai kvėpuoti, tarti skiemenis, žinoti

kvėpavimo ir garso tikslumo įgūdžius.	taisyklingos laikysenos reikalavimus. 1.1.2.Suprasti „intonavimo“ bei „derėjimo“ terminus
1.2.Tiksliai ir išraiškingai solfedžiuoti vienbalses melodijas.	1.2.1.Solfedžiuojant diriguoti arba pulsuoti. 1.2.2.Išlaikyti pasirinktą tempą.
1.3.Dainuoti mažoro ir minoro dermes skirtingose tonacijose.	1.3.1.Apibūdinti mažoro ir minoro dermes, išvardinti pastovius ir nepastovius dermės laipsnius. 1.3.2.Sudaryti nuo garso arba tonacijoje T, T_6, T_{46}.
1. 2. Ritmavimas	
Nuostata - siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	
Esminis gebėjimas – atpažinti bei atlikti įvairius ritminius darinius.	
Gebėjimai	**Žinios ir supratimas**
2.1.Atpažinti garsų trukmes. 2.2.Perskaityti ir atlikti ritminius darinius.	2.1.1.Žinoti natų ir pauzių trukmes. 2.1.2.Vartoti „garsų trukmės“ ir „taktavimo“ sąvokas. 2.2.1.Išlaikyti pasirinktą tempą.
2.3.Sukurti ir atlikti paprastus ar sudėtingesnius ritmo darinius.	2.3.1.Užrašyti sukurtus ritmo motyvus ir sakinius naudojant žinomus muzikinius ženklus.
3.Muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas	
Nuostata -pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausa atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	**Žinios ir supratimas**
3.1.Klausa atpažinti ir apibūdinti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.1.1.Nusakyti muzikos teksto metrą, dermę. 3.1.2.Naudojantis muzikiniais terminais ir sąvokomis apibūdinti klausomą kūrinį. 3.1.3.Nustatyti ir įvardinti girdėto kūrinio žanrą, atlikėjus.
3.2.Klausa atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą vienbalsę melodiją.	3.2.1.Naudoti muzikos užrašymo ženklus ir galėti paaiškinti jų reikšmes. 3.2.2. Skirti dermės laipsnius bei apibūdinti melodinę liniją.

I KLASĖ

Programos apimtis: 68 val.
Tikslas ir uždaviniai: supažindinti mokinius su I klasės solfedžio programos kursu: suteikti pirminių teorinių žinių, padėti jas įsisavinti, ugdyti solfedžiavimo, ritmo ir vokalinius – intonacinius įgūdžius, lavinti atmintį ir muzikinę klausą.
Mokymo(si) temos:

- Aplinkos ir muzikos garsai. Garso tembras.
- Penklinė.
- Smuiko raktas.
- Skiemeniniai ir raidiniai natų pavadinimai.
- Klaviatūra.
- Tonacija ir gama. Mažorinės gamos sandara. Tonas ir pustonis. C – dur .
- Pastovūs, nepastovūs laipsniai, tonikos trigarsis.
- Aštuntinė, ketvirtinė, pusinė natos.
- 2/4 metras.
- Dinamika. Dinamikos ženklai: f, p, ff, pp, mf, < >. Tempas. Repriza.

- Taktas. Stiprioji ir silpnoji takto dalys.
- Kanonas. Frazė.
- 3/4 metras. Taškas prie natos. Pusinė nata su tašku.
- Ketvirtinė ir aštuntinė pauzės.
- Alteracijos ženklai: bemolis, diezas, bekaras.
- G – dur, F – dur, D – dur.
- Fermata.
- Volta. Ritenutto, a tempo.
- Uždainis ir priedainis.
- Boso raktas.
- Tonai ir pustoniai mažorinėje dermėje.
- Pratimai solfedžiavimui Nr. 1 – 92 (R. Kašponis „Solfedžio“), liet. l. d., vaikiškos dainelės, skaitymas iš lapo – pasirinktinai. 4 – 5 pratimai ar dainos – mintinai.
- Ritmo, melodiniai diktantai iki 4 taktų (imtinai).

Gebėjimai, žinios ir supratimas:

- žinos skiemeninius ir raidinius garsų pavadinimus, garsų vietą penklinėje ir klaviatūroje, gebės juos užrašyti penklinėje smuiko ir boso rakte;
- žinos ketvirtinę, aštuntinę, pusinę, pusinę su tašku natas, ketvirtinę ir aštuntinę pauzes, gebės jas parašyti, atlikti su jomis įvairius ritminius darinius, atpažinti jas iš klausos, grupuoti natas ir pauzes 2/4, 3/4 metre, nustatyti metrą;
- gebės skirti tono ir pustonio sąvokas, žinos mažorinės gamos sandarą, frazės, kupleto, dinamikos (f, mf, ff, p, pp, < >) sąvokas;
- skirs mažorines tonacijas: C, G, F, D, gebės padainuoti ir užrašyti jų trigarsius. Žinos ir gebės skirti pastoviuosius ir veržliuosius mažorinės dermės garsus, veržlius išrišti į pastovius;
- gebės solfedžiuoti iš lapo, padainuoti nesudėtingus vienbalsius pratimus ir dainas, kanonus;
- gebės užrašyti paprastus 2 – 4 taktų ritminius ir ritminius-intonacinius diktantus, melodijos ritminį piešinį, su garsų pavadinimais padainuotą melodijos slinktį;
- gebės skirti stipriąsias ir silpnąsias 2/4, 3/4 metro takto dalis, atpažins melodijos fragmento pasikeitimus, garsų pasikartojimus, šuolius ir nuoseklią melodinę slinktį;
- skirs muzikos pobūdį, gebės diriguoti-pulsuoti dviejų ir trijų dalių gestais.

II KLASĖ

Programos apimtis: 68 val.
Tikslas ir uždaviniai: supažindinti mokinius su II klasės solfedžio programos kursu. Gilinti mokinių pirmoje klasėje įgytas žinias, suteikti naujų teorinių žinių, padėti jas įsisavinti. Ugdyti solfedžiavimo, ritmo, vokalinius – intonacinius įgūdžius, lavinti muzikinę klausą, mąstymą, atmintį.

Mokymo(si) temos:

- I kl. išmoktų temų kartojimas.
- a – moll, e – moll, d - moll gamos (natūrali, harmoninė, melodinė), pastovieji, nepastovieji l., tonikos trigarsis.
- Intervalai: gr. 1, d. ir m. 2, d. ir m. 3.

- 4/4 (C) metras. Dirigavimo schema. Sveikoji nata (kartojimas).
- Pusinė ir sveikoji pauzės.
- B – dur.
- Mažorinis, minorinis trigarsiai.
- Prieštaktis (ketvirtinė, 2 aštuntinės).
- Šešioliktinė nata.
- Ketvirtinės su tašku ir aštuntinės natų grupė.
- Legato. Staccato. Ritenuto. Accelerando. Kulminacija.
- Melodijos ritminio piešinio užrašymas.
- Melodijos smuiko rakte perrašymas į boso raktą ir atvirkščiai.
- Natų grupavimas pagal duotą metrą, metro nustatymas melodijai.
- Pratimai solfedžiavimui Nr. 93 – 198 (R. Kašponis „Solfedžio“), liet. l. d., vaikiškos dainelės, skaitymas iš lapo – pasirinktinai. 4 – 5 pratimai ar dainos – mintinai.
- Ritmo, melodiniai diktantai iki 4 taktų (imtinai).

Gebėjimai, žinios ir supratimas:

- žinos sveikąją, ketvirtinę su tašku ir šešioliktinę natas, pusinę ir sveikąją pauzes. gebės jas parašyti, atlikti su jomis įvairius ritminius darinius, iš klausos jas parašyti pagal jų trukmę, grupuoti natas ir pauzes 2/4, 3/4 ir 4/4 metre;
- žinos mažorines ir minorines tonacijas be ženklų ir su vienu ženklu: C, G, F – dur, a, e, d – moll, minoro rūšis – natūralų, harmoninį, melodinį, gebės jas padainuoti, veržlius garsus išrišti į pastovius, sudaryti ir padainuoti tonikos trigarsį;
- žinos mažorines tonacijas su dviem ženklais – D – dur ir B – dur, gebės jas padainuoti, veržlius garsus išrišti į pastovius, sudaryti ir padainuoti tonikos trigarsį;
- žinos intervalus: grynąją primą (gr. 1), didžiąją ir mažąją sekundas (d. 2 ir m. 2), didžiąją ir mažąją tercijas (d. 3 ir m. 3), gebės juos sudaryti, atpažinti melodijoje, padainuoti, skirti iš klausos;
- gebės atpažinti kūrinio dermę (mažorą – minorą), nustatyti metrą, tempą;
- gebės solfedžiuoti iš lapo, padainuoti nesudėtingus vienbalsius, dvibalsius pratimus ir dainas;
- žinos 2/4, 3/4 ir 4/4 metro dirigavimo schemas, gebės diriguoti-pulsuoti;
- gebės parašyti 2 – 4 taktų ritminius ir melodinius diktantus.

III KLASĖ

Programos apimtis: 68 val.
Tikslas ir uždaviniai: supažindinti su III klasės solfedžio programos kursu. Suteikti naujų teorinių žinių, padėti jas įsisavinti. Ugdyti solfedžiavimo, ritmo, vokalinius – intonacinius įgūdžius. Lavinti muzikinę klausą. Pakartoti ir įtvirtinti I, II ir III klasės solfedžio kursą. Pasirengti keliamajam žinių patikrinimui.

Mokymo(si) temos:

- I ir II kl. temų kartojimas.
- h – moll, g - moll gamos (natūrali, harmoninė, melodinė), pastovieji, nepastovieji l., tonikos trigarsis.
- Intervalai: gr. 4, 5, 8, d. ir m. 6.
- Sekvencija.
- Mažorinis ir minorinis kvintakordas.
- Ritminės grupės: aštuntinė ir dvi šešioliktinės bei dvi šešioliktinės ir aštuntinė.

- A – dur, Es – dur.
- 4/8 metras.
- Paralelinės tonacijos. Vienvardės tonacijos.
- Liga.
- Melodijos transponavimas.
- Melodijos ritminio piešinio užrašymas.
- Natų grupavimas pagal duotą metrą, metro nustatymas melodijai.
- Pratimai solfedžiavimui Nr. 199 – 290 (R. Kašponis „Solfedžio“), liet. l. d., vaikiškos dainelės, skaitymas iš lapo – pasirinktinai. 3 – 5 pratimai ar dainos – mintinai.
- Ritmo, melodiniai diktantai 4 taktų.

Gebėjimai, žinios ir supratimas:

- žinos visų verčių natas ir pauzes, ritmines grupes: ketvirtinę su tašku ir aštuntinę, keturias šešioliktines, aštuntinę ir dvi šešioliktines bei dvi šešioliktines ir aštuntinę, gebės jas parašyti, atlikti su jomis įvairius ritminius darinius, iš klausos jas parašyti pagal jų trukmę, grupuoti natas ir pauzes 2/4, 3/4 , 4/4 ir 4/8 metre;
- žinos mažorines ir minorines tonacijas su dviem ženklais, gebės jas padainuoti, veržlius garsus išrišti į pastovius, sudaryti ir padainuoti tonikos trigarsį;
- žinos mažorines tonacijas su trim ženklais – A – dur ir Es – dur, gebės jas padainuoti, veržlius garsus išrišti į pastovius, sudaryti ir padainuoti tonikos trigarsį;
- žinos intervalus: didžiąją ir mažąją sekundas (d. 2 ir m. 2), didžiąją ir mažąją tercijas (d. 3 ir m. 3), didžiąją ir mažąją sekstas (d. 6 ir m. 6), grynąsias – primą (gr. 1), kvartą (gr. 4), kvintą (gr. 5), oktavą (gr. 8), gebės juos sudaryti, padainuoti, atpažinti melodijoje ir iš klausos;
- žinos mažorinį, minorinį kvintakordą, gebės juos sudaryti nuo garso ir išeitose tonacijose, padainuoti, atpažinti iš klausos;
- gebės transponuoti melodijas į išeitas tonacijas;
- gebės atpažinti kūrinio dermę (mažorą – minorą), nustatyti metrą, tempą;
- žinos sekvenciją, aštuntinės prieštaktį, gebės juos atpažinti bei atlikti;
- gebės solfedžiuoti iš lapo, padainuoti nesudėtingus vienbalsius, dvibalsius pratimus ir dainas;
- žinos 2/4, 3/4 , 4/4 ir 4/8 metro dirigavimo schemas, gebės padiriguoti;
- gebės parašyti 4 taktų ritminius ir melodinius diktantus.

Kompetencijų ugdymas:

Mokantis pagal pradinio ugdymo programą, ugdomos kompetencijos:

1. **socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos** – muzikuodami pavieniui ir grupėje mokiniai mokosi bendrauti, bendradarbiauti, konstruktyviai spręsti konfliktus, siekti asmeninių ir bendrų tikslų, ugdosi savivertę, empatiškumą ir savitvardą, stiprina taisyklingos laikysenos, kvėpavimo įgūdžius, mokosi saugiai elgtis;

2. **kultūrinė** – muzikuodami solfedžio pamokose mokiniai susipažįsta su lietuvių l. dainomis, susipažįsta su Lietuvos regionams būdingais liaudies dainų bruožais, kitų pasaulio tautų liaudies dainomis, profesionalių kompozitorių melodijomis. Muzikuodami ir lankydamiesi koncertuose mokiniai įgyja kultūrinio išprusimo, raiškos ir sąmoningumo pradmenis; mokydamiesi mokykloje, mokiniai perima sukurtas tradicijas, idėjas ir vertybines nuostatas, aktyviai įsilieja į mokyklos kultūrinį gyvenimą;

3. **kūrybiškumo** – ritmuodami, dainuodami, atlikdami kūrybines užduotis mokiniai tyrinėja, interpretuoja, ugdo saviraišką, pristato ir dalinasi kūrybos rezultatais, vertina ir įsivertina;

4. **pilietiškumo** – atlikdami lietuvišką muziką ugdosi pilietinį tapatumą;
5. **pažinimo** – mokydamiesi skirtingų dalykų įgyja muzikinio raštingumo pagrindus, analizuoja savo mokymąsi, įsivertina pasiekimus, kelia mokymosi tikslus.

PAGRINDINIO MUZIKINIO UGDYMO (IV – VII KL.) SOLFEDŽIO DALYKO NUOSTATOS

Solfedžio – muzikinio ugdymo programos branduolio dalykas.

1. Dalyko paskirtis – plėtoti bendruosius muzikinius gebėjimus: ritmo, dermės, intonavimo pojūtį, klausą, muzikinę atmintį.

2. Dalyko uždaviniai:

2.1. tobulinti intonavimo įgūdžius, derminį pojūtį;

2.2. toliau lavinti metro bei ritmo pojūtį ir suvokimą;

2.3. turtinti muzikos sąvokų žodyną, žinoti ženklų ir simbolių reikšmes ir gebėti juos pritaikyti užrašant muzikinį tekstą ar savo sukurta muzikos melodiją.

3. Solfedžio dalyką sudaro trys veiklos sritys:

3.1. intonavimas;

3.2. ritmavimas;

3.3. muzikos tekstų klausymasis, atpažinimas ir užrašymas**.**

4. Solfedžio dalyko mokymo trukmė 4 metai (IV – VII kl. po 68 val.).

5. Metodinės nuostatos:

5.1. dalyko pamokos vyksta grupinio mokymosi forma;

5.2. dalyko mokoma po 2 valandas per savaitę;

5.3. pamokų metu naudojami aktyvūs mokymo(si) metodai, kurie parenkami atsižvelgiant į pamokos turinį, mokinių gebėjimus;

5.4. dalyku lavinama muzikinė atmintis, muzikinė klausa, turtinamas intonacijų, ritmo, muzikos kalbos žodynas;

5.5. naudojamos informacinės kompiuterinės technologijos.

6. Mokant Solfedžio numatytas veiklas rekomenduotina sieti su kitais muzikinio ugdymo programos dalykais.

7. Dalyko turinio apimtis:

7.1. intonavimas ir solfedžiavimas:

7.1.1. vienbalsių ir dvibalsių homofoninių arba polifoninių melodijų ir dainų solfedžiavimas;

7.1.2. trijų rūšių minorinių ir dviejų rūšių mažorinių gamų dainavimas, dermių laipsnių intonavimas;

7.1.3. natų skaitymas ir transponavimas smuiko ir boso raktuose;

7.1.4. harmoninių ir melodinių intervalų dainavimas dermėje ir nuo garso;

7.1.5. T, S, D, D_7 akordų ir jų apvertimų, VII_7 (mažojo ir sumažinto), sumažinto kvintakordo sudarymas ir dainavimas dermėje.

7.2. Ritmavimas:

7.2.1. sudėtingesnių ritminių darinių atpažinimas, atlikimas ir dirigavimas;

7.2.2. paprasti, sudėtiniai, mišrūs ir kintamieji metrai.

7.3. Muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas:

7.3.1. mažoras ir minoras (natūralus, harmoninis, melodinis), intervalai, akordų užrašymo būdai, pagrindinės funkcijos, T, S, D, D_7 akordai ir jų apvertimai, sumažintas kvintakordas, vienbalsiai 8 taktų melodiniai ir ritminiai diktantai;

7.3.2. melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas panaudojant įprastus būdus bei informacines kompiuterines technologijas.

8. Dalyko mokinių pasiekimai:

1.Intonavimas

Nuostata - siekti tikslumo intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	**Žinios ir supratimas**
1.1.Intonuoti intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Sudaryti intervalus bei akordus dermėse, žinoti jų ypatumus. 1.1.2. Žinoti intervalų ir akordų sandarą. 1.1.3. Žinoti raidinių akordų pavadinimų sudarymo principus.
1.2.Tiksliai solfedžiuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	1.2.1. Žinoti dermių ypatumus ir skirtumus. 1.2.2. Išlaikyti tempą.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas girdėti kitą balsą.	1.3.1. Žinoti polifoninės ir homofoninės muzikos atlikimo ypatumus.
1. 2. Ritmavimas	
Nuostata - siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti bei atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose bei mišriuose metruose.	
Gebėjimai	**Žinios ir supratimas**
2.1.Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose bei mišriuose metruose.	2.1.1. Nustatyti ir išvardinti panaudotus metrus. 2.1.2. Išlaikyti tempą. 2.1.3. Žinoti pagrindines dirigavimo schemas.
2.2.Sukurti ir atlikti ritmo darinius sudėtiniuose ir kintamuosiuose metruose.	2.2.1. Užrašyti sukurtus ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus. 2.2.2. Paaiškinti metroritminius elementus ir natų grupavimo principus.
3.Muzikos teksto atpažinimas ir užrašymas	
Nuostata - pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausa atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	**Žinios ir supratimas**
3.1. Klausa atpažinti ir užrašyti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.1.1. Nusakyti muzikos teksto metrą, tonaciją, dermę. 3.1.2. Atpažinti ir įvardinti, užrašyti intervalus, akordus.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudoti muzikos užrašymo ženklus ir galėti paaiškinti jų reikšmes. 3.2.2. Skirti dermės laipsnius bei apibūdinti melodinę liniją.

IV KLASĖ

Programos apimtis: 68 val.
Tikslas ir uždaviniai: supažindinti mokinius su IV klasės solfedžio programos kursu. Suteikti naujų teorinių žinių, padėti jas įsisavinti ir pritaikyti praktiškai. Toliau ugdyti solfedžiavimo, ritmo, vokalinius – intonacinius įgūdžius, lavinti muzikinę klausą. Ugdyti suvokimą kaip muzikos išraiškos, jos vertybių patyrimas leidžia pažinti savo patyrimų, pažinimų galias.
Mokymo(si) temos:

- I, II ir III kl. temų kartojimas.
- Kvintų ratas.

- fis – moll, c – moll, cis – moll, f - moll gamos (natūrali, harmoninė, melodinė), pastovieji, nepastovieji l., t_5 ir jo apvertimai (t_6, t_{46}).
- Intervalai: d.7 ir m.7.
- S (subdominantė), D (dominantė) ir jų apvertimai.
- D_7 (dominantseptakordas).
- Ritminė grupė - aštuntinė su tašku ir šešioliktinė.
- Triolės.
- 3/8 ir 6/8 metrai.
- E – dur, As – dur.
- Akompanimentas.
- Melodijos transponavimas.
- Melodijos ritminio piešinio užrašymas.
- Natų grupavimas pagal duotą metrą, metro nustatymas melodijai.
- Dvibalsis dainavimas.
- Pratimai solfedžiavimui Nr. 291 – 383 (R. Kašponis „Solfedžio“), liet. l. d., vaikiškos dainelės, skaitymas iš lapo – pasirinktinai. 4 – 5 pratimai ar dainos – mintinai.
- 8 taktų ritmo, melodiniai diktantai.

Gebėjimai, žinios ir supratimas:

- žinos aštuntinės su tašku ir šešioliktinės natų ritminę grupę, triolę, gebės jas parašyti, atlikti su jomis ritminius pratimus;
- žinos kvintų ratą ir gebės pagal jį nustatyti tonacijas bei jų ženklus;
- žinos mažorines ir minorines tonacijas bei gamas iki 4 ženklų (imtinai), gebės jas padainuoti, veržlius garsus išrišti į pastovius, sudaryti ir padainuoti T, S, D trigarsius, T trigarsio apvertimus (sekstakordą ir kvartsekstakordą);
- žinos mažorinį ir minorinį kvintakordą bei jų apvertimus (sekstakordą ir kvartsekstakordą), gebės juos sudaryti nuo garso ir tonacijoje, padainuoti, atpažinti iš klausos;
- žinos D_7 (dominantseptakordą) ir jo išrišimą, gebės jį sudaryti nuo garso ir tonacijoje bei išrišti, padainuoti, atpažinti iš klausos;
- žinos bei gebės sudaryti nuo garso ir tonacijoje, padainuoti, atpažinti iš klausos žemesnėse klasėse įsisavintus mažuosius, didžiuosius ir grynuosius intervalus, o taip pat naujus intervalus - mažąją ir didžiąją septimą;
- gebės transponuoti melodiją d., m.2 žemyn ir aukštyn išeitose tonacijose;
- žinos 3/8, 6/8 metro dirigavimo schemas, gebės padiriguoti;
- gebės solfedžiuoti ir padainuoti vienbalses, dvibalses dainas bei pratimus 2/4, 3/4, 4/4, 4/8, 3/8, 6/8 metre;
- gebės parašyti 8 taktų ritminius ir melodinius diktantus.

V KLASĖ

Programos apimtis: 68 val.
Tikslas ir uždaviniai: supažindinti mokinius su V klasės solfedžio programos kursu. Gilinti žinias, įgytas I – IV klasėse, ir labiau jas įtvirtinti. Suteikti naujų teorinių žinių, padėti jas įsisavinti ir pritaikyti praktiškai. Ugdyti loginį mąstymą, solfedžiavimo, ritmo, vokalinius – intonacinius įgūdžius, muzikinę atmintį bei klausą.
Mokymo(si) temos:

- I – IV kl. temų kartojimas.
- gis – moll, b – moll, dis – moll gamos (natūrali, harmoninė, melodinė), pastovieji, nepastovieji l.
- H – dur, Des – dur, Fis – dur gamos.
- T, S, D ir jų apvertimai (sekstakordas, kvartsekstakordas).
- D_7 ir jo apvertimai (D_{56}, D_{34}, D_2).
- Melodijos judėjimas D_7 garsais ir šuoliai nepastoviaisiais garsais.
- Mažoras ir paralelinis minoras (kintamoji dermė, moduliacijos, nukrypimai).
- Ritminė grupė - ketvirtinė su tašku ir dvi šešioliktinės.
- Sinkopės.
- Padidinta kvarta nuo IV l. ir sumažinta kvinta nuo VII l. ir jų išrišimas mažore ir harmoniniame minore, tritonis (TT).
- Sumažintas trigarsis nuo VII l.
- Melodijos transponavimas.
- Melodijos ritminio piešinio užrašymas.
- Natų grupavimas pagal duotą metrą, metro nustatymas melodijai.
- Dvibalsis dainavimas.
- Pratimai solfedžiavimui Nr. 384 – 483 (R. Kašponis „Solfedžio“), liet. l. d., vaikiškos dainelės, skaitymas iš lapo – pasirinktinai. 3 - 4 pratimai ar dainos – mintinai.
- 8 taktų ritmo, melodiniai diktantai.

Gebėjimai, žinios ir supratimas:

- žinos visų verčių natas ir pauzes, ritmines grupes: ketvirtinę su tašku ir aštuntinę, keturias šešioliktines, aštuntinę ir dvi šešioliktines bei dvi šešioliktines ir aštuntinę, triolę, aštuntinę su tašku ir dvi šešioliktines, sinkopes, gebės jas parašyti, atlikti su jomis įvairius ritminius darinius, iš klausos jas parašyti pagal jų trukmę, grupuoti natas ir pauzes 2/4, 3/4, 4/4, 4/8, 3/8 ir 6/8 metre;
- žinos mažorą ir paralelinį minorą, mažorines ir minorines tonacijas (3 r.) iki 5 ženklų (imtinai), Fis – dur ir dis – moll (6 ž.), gebės jas padainuoti, veržlius garsus išrišti į pastovius, sudaryti ir padainuoti T, S, D, D_7 ir jų apvertimus;
- žinos kvintų ratą ir gebės pagal jį nustatyti tonacijas bei jų ženklus;
- žinos visus mažuosius ir didžiuosius, grynuosius intervalus, padidintą kvartą (pad. 4) ir sumažintą kvintą (sum. 5), tritonį (TT), mažorinį, minorinį kvintakordą, sekstakordą, kvartsekstakordą, sumažintą VII l. trigarsį, D_7, D_{56}, D_{34}, D_2, gebės juos sudaryti nuo garso ir išeitose tonacijose, padainuoti, atpažinti iš klausos;
- gebės transponuoti melodijas d., m. 2, 3 aukštyn ir žemyn į išeitas tonacijas;
- gebės atpažinti kūrinio dermę (mažorą – minorą), nustatyti metrą, tempą;
- gebės solfedžiuoti iš lapo ir padainuoti vienbalses, dvibalses dainas bei pratimus 2/4, 3/4, 4/4, 4/8, 3/8, 6/8 metre, 3 – 4 dainas padainuoti mintinai;
- gebės parašyti 8 taktų ritminius ir melodinius diktantus.

VI KLASĖ

Programos apimtis: 68 val.

Tikslas ir uždaviniai: supažindinti mokinius su VI klasės solfedžio programos kursu. Gilinti žinias, įgytas I – V klasėse, ir labiau jas įtvirtinti. Suteikti naujų teorinių žinių, padėti jas įsisavinti ir

pritaikyti praktiškai. Ugdyti solfedžiavimo, ritmo, vokalinius – intonacinius įgūdžius, lavinti muzikinę klausą.

Mokymo(si) temos:

- I – V kl. temų kartojimas.
- es – moll gama (natūrali, harmoninė, melodinė), pastovieji, nepastovieji l.
- Ges – dur gama.
- T, S, D ir jų apvertimai (sekstakordas, kvartsekstakordas).
- D_7 ir jo apvertimai (D_{56}, D_{34}, D_2), VII_5.
- Harmoninis mažoras.
- VII_7 – mažasis ir sumažintas.
- Pauzės: ketvirtinė su tašku, aštuntinė su tašku, šešioliktinė.
- Ritminės grupės su šešioliktinėmis ir triolėmis.
- Sinkopė su pauze.
- 2/2, 3/2 metrai.
- Chromatizmai, moduliacijos, nukrypimai į dominantės tonaciją.
- Sutartinės.
- Pad.2 ir sum.7 harmoniniame mažore ir harmoniniame minore.
- Melodijos transponavimas.
- Melodijos ritminio piešinio užrašymas.
- Natų grupavimas pagal duotą metrą, metro nustatymas melodijai.
- Dvibalsis, tribalsis dainavimas.
- Pratimai solfedžiavimui Nr. 484 – 571 (R. Kašponis „Solfedžio“), liet. l. d., skaitymas iš lapo – pasirinktinai. 2 - 3 pratimai ar dainos – mintinai.
- 8 taktų ritmo, melodiniai diktantai.

Gebėjimai, žinios ir supratimas:

- žinos visų verčių natas ir pauzes, išmoktas žemesnėse klasėse ir naujas - ketvirtinę su tašku, aštuntinę su tašku, šešioliktinę, sinkopę su pauze, ritmines grupes, gebės jas parašyti, atlikti su jomis įvairius ritminius darinius, iš klausos jas parašyti pagal jų trukmę, grupuoti natas ir pauzes;
- žinos harmoninį mažorą, mažorines (2 r.) ir minorines tonacijas (3 r.) iki 6 ženklų (imtinai), gebės jas padainuoti, veržlius garsus išrišti į pastovius, sudaryti ir padainuoti T, S, D, D_7 ir jų apvertimus, sum. VII l. trigarsį ir VII_7 su išrišimu;
- žinos kvintų ratą ir gebės pagal jį nustatyti tonacijas bei jų ženklus;
- žinos visus mažuosius ir didžiuosius, grynuosius intervalus, padidintą kvartą (pad. 4) ir sumažintą kvintą (sum. 5), padidintą sekundą (pad. 2) ir sumažintą septimą (sum. 7), tritonį (TT), mažorinį, minorinį kvintakordą, sekstakordą, kvartsekstakordą, sumažintą VII l. trigarsį, D_7, D_{56}, D_{34}, D_2, VII_7 gebės juos sudaryti nuo garso ir išeitose tonacijose, padainuoti, išrišti, atpažinti iš klausos;
- žinos anksčiau ir naujai išmoktų metrų (2/2, 3/2) dirigavimo schemas, gebės padiriguoti;
- gebės transponuoti melodijas d., m. 2, 3 aukštyn ir žemyn į išeitas tonacijas;
- gebės atpažinti kūrinio dermę (mažorą – minorą), nustatyti metrą, tempą;
- žinos chromatizmų ir moduliacijų sąvokas, sutartinių ypatumus, gebės solfedžiuoti iš lapo ir padainuoti pratimus su chromatizmais ir moduliacijomis, vienbalses, dvibalses,

tribalses dainas bei pratimus 2/4, 3/4, 4/4, 4/8, 3/8, 6/8, 2/2, 3/2 metre, sutartines, 2 – 3 dainas ar pratimus padainuoti mintinai;

- gebės parašyti 8 taktų ritminius ir melodinius diktantus.

VII KLASĖ

Programos apimtis: 68 val.

Tikslas ir uždaviniai: supažindinti mokinius su VII klasės solfedžio programos kursu. Gilinti žinias, įgytas I – VI klasėse, ir labiau jas įtvirtinti. Suteikti naujų teorinių žinių, padėti jas įsisavinti ir pritaikyti praktiškai. Ugdyti solfedžiavimo, ritmo, vokalinius – intonacinius įgūdžius, lavinti muzikinę klausą, pasirengti baigiamajam solfedžio egzaminui.

Mokymo(si) temos:

- I – VI kl. temų kartojimas.
- Chromatizmai, moduliacijos. Pirmosios giminingumo eilės tonacijos.
- ais – moll, as - moll gamos (natūrali, harmoninė, melodinė), pastovieji, nepastovieji l.
- Cis – dur, Ces - dur gamos (natūrali ir harmoninė).
- T, S, D ir jų apvertimai (sekstakordas, kvartsekstakordas), VII_5.
- D_7 ir jo apvertimai (D_{56}, D_{34}, D_2), VII_7.
- Foršlagas.
- Sudėtiniai metrai: 6/4, 9/8, 12/8.
- Mišrūs metrai: 5/4, 5/8, 7/4.
- Kintamieji metrai.
- Diatoninės dermės: dorinė, fryginė, lydinė, miksolydinė, pentatonika.
- Didieji, mažieji, grynieji, padidinti, sumažinti intervalai.
- Melodijos ritminio piešinio užrašymas.
- Natų grupavimas pagal duotą metrą, metro nustatymas melodijai.
- Dvibalsis, daugiabalsis dainavimas.
- Pratimai solfedžiavimui Nr. 572 – 674 (R. Kašponis „Solfedžio“), liet. l. d., skaitymas iš lapo – pasirinktinai. 2 - 3 pratimai ar dainos – mintinai.
- 8 taktų ritmo, melodiniai diktantai.

Gebėjimai, žinios ir supratimas:

- žinos visų verčių natas ir pauzes, pauzes su tašku, sinkopę, sinkopę su pauze, ritmines grupes, gebės jas parašyti, atlikti su jomis įvairius ritminius darinius, iš klausos jas parašyti pagal jų trukmę, grupuoti natas ir pauzes;
- žinos mažorines (2 r.) ir minorines tonacijas (3 r.) iki 7 ženklų (imtinai), gebės jas padainuoti, veržlius garsus išrišti į pastovius, sudaryti ir padainuoti T, S, D, D_7 ir jų apvertimus, sum. VII l. trigarsį ir VII_7 su išrišimu;
- žinos diatonines dermes (dorinę, fryginę, lydinę, miksolydinę, pentatoniką), gebės pasolfedžiuoti pratimus šiose dermėse;
- žinos visus mažuosius ir didžiuosius, grynuosius intervalus, padidintą kvartą (pad. 4) ir sumažintą kvintą (sum. 5), padidintą sekundą (pad. 2) ir sumažintą septimą (sum. 7), tritonį (TT), mažorinį, minorinį kvintakordą, sekstakordą, kvartsekstakordą, sumažintą VII l. trigarsį, D_7, D_{56}, D_{34}, D_2, VII_7 gebės juos sudaryti nuo garso ir išeitose tonacijose, padainuoti, išrišti, atpažinti iš klausos;

- žinos paprastuosius, sudėtinius, mišrius ir besikeičiančius metrus, gebės solfedžiuoti ir padiriguoti pratimus su šiais metrais;
- žinos kvintų ratą, gebės pagal jį rasti tonacijas, nustatyti jų prieraktinius ženklus;
- gebės transponuoti melodijas d., m. 2, 3 aukštyn ir žemyn į išeitas tonacijas;
- gebės atpažinti kūrinio dermę (mažorą – minorą), nustatyti metrą, tempą;
- žinos chromatizmų ir moduliacijų sąvokas, sutartinių ypatumus, gebės solfedžiuoti iš lapo ir padainuoti pratimus su chromatizmais ir moduliacijomis, vienbalses, dvibalses, tribalses dainas bei pratimus, sutartines, 2 – 3 dainas ar pratimus padainuoti mintinai;
- gebės parašyti 8 taktų ritminius ir melodinius diktantus.

Kompetencijų ugdymas:

Mokantis pagal pagrindinio ugdymo programą ugdomos mokinių kompetencijos:

1. **socialinė, emocinė ir sveikos gyvensenos** – muzikuodami pavieniui, grupėje ir kolektyve mokiniai mokosi bendrauti, bendradarbiauti, konstruktyviai spręsti konfliktus, įveikti iškylančius iššūkius, siekti asmeninių ir bendrų tikslų, ugdosi savivertę, empatiškumą ir savitvardą. Mokiniai stiprina taisyklingos laikysenos, kvėpavimo įgūdžius, mokosi saugiai elgtis patys ir saugoti kitus; ugdosi komunikavimo, bendradarbiavimo, iniciatyvumo, veiklos ir refleksijos gebėjimus, reikalingus iššūkiams įveikti ir realioms problemoms spręsti, savęs pažinimo ir tolesnio mokymosi krypties pasirinkimo gebėjimus;

2**. kultūrinė** – muzikuodami solfedžio pamokose mokiniai susipažįsta su lietuvių l. dainomis, su Lietuvos regionams būdingais liaudies dainų bruožais, kitų pasaulio tautų liaudies dainomis, profesionalių kompozitorių melodijomis. Muzikuodami ir lankydamiesi koncertuose mokiniai įgyja kultūrinio išprusimo, raiškos ir sąmoningumo pradmenis; mokydamiesi mokykloje, mokiniai perima sukurtas tradicijas, idėjas ir vertybines nuostatas, aktyviai įsilieja į mokyklos kultūrinį gyvenimą;

3. **kūrybiškumo** – ritmuodami, dainuodami, atlikdami kūrybines užduotis mokiniai tyrinėja, interpretuoja, siūlo idėjas, ugdo saviraišką, pristato ir dalinasi kūrybos rezultatais, vertina ir įsivertina;

4. **pilietiškumo** – atlikdami lietuvišką muziką ugdosi pilietinį tapatumą;

5**. pažinimo** – įgyja muzikinio raštingumo pagrindus, plėtoja sąvokų žodyną, mokosi planuoti laiką, kritiškai analizuoti savo mokymąsi ir įsivertinti pasiekimus. Ugdomi sudėtingesnio mąstymo lygio pažintiniai (loginio, intuityviojo, kūrybinio, kritinio mąstymo) ir sudėtingesnėmis procedūromis grindžiami praktiniai (žinių taikymo, veiklos būdų, priemonių naudojimo) gebėjimai.

ATSISKAITYMO BŪDAI

Individualus ir grupinis darbas: solfedžiavimas ar dainavimas, dirigavimas – pulsavimas, testai, ritmo ir melodiniai diktantai, III kl. keliamasis ir VII kl. baigiamasis egzaminas raštu ir žodžiu.

PAŽANGOS IR PASIEKIMŲ VERTINIMO TVARKA, METODAI

Mokslo metų pradžioje mokytojai žodžiu supažindina mokinius su dalyko vertinimo kriterijais, vertinimo sistema bei atsiskaitymo tvarka, esant reikalui, pamokos ar atsiskaitomojo darbo pradžioje su tos pamokos ar darbo vertinimu.

Programos dalyvių pažangos vertinimą ugdymo procese sudaro vienas kitą sąlygojantys formuojamasis, kaupiamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimo tipai.

Formuojamasis vertinimas atliekamas nuolat bendradarbiaujant mokytojui ir mokiniui. Siekiama pastiprinti daromą pažangą, skatinti mokinį analizuoti savo pasiekimus ir kelti ugdymosi motyvaciją.

Kaupiamasis vertinimas naudojamas siekiant sukaupti informaciją apie mokinio pasiekimus ir mokymosi aplinkybes. Kaupiamojo vertinimo rodikliai: pasirengimas pamokai, aktyvumas pamokoje, gebėjimas refleksuoti, savarankiškumas, aktyvumas, savarankiškumas, motyvacija. Galimos kitos vertinimo formos: dalyvavimas konkursuose ir kt.

Diagnostinis vertinimas vykdomas siekiant išsiaiškinti mokinio tam tikro ugdymosi laikotarpio pasiekimus ir pažangą. Mokinių pasiekimai vertinami pamokos arba egzamino metu. Vertinimo rezultatai apibendrinami pusmečio ar metiniu pažymiu, kuris rašomas sumuojant visus pusmečio eigoje gautus pažymius, o metinis rašomas sumuojant I ir II pusmečių pažymius. Jei II pusmečio įvertinimas aukštesnis nei I, rašomas aukštesnis pažymys (I pusmetis – 6, II pusmetis – 7, metinis – 7); jei II pusmečio įvertinimas žemesnis nei I, metinis įvertinimas vedamas iš I-II pusmečių pažymių vidurkio, suapvalinant iki sveikojo skaičiaus (I pusmetis -7, II pusmetis - 6, metinis - 7); jei I ir II pusmečių įvertinimai skiriasi 2 ar daugiau balų, vedamas aritmetinis vidurkis (I pusmetis – 6, II pusmetis -8, metinis -7); jei mokytojas mano, kad mokinys per II pusmetį padarė pažangą, labai gerai ar gerai atliko užduotis, nepraleido pamokų be pateisinamos priežasties, metinis įvertinimas gali būti rašomas toks, koks yra II pusmetyje (I pusmetis - 6, II pusmetis – 8, metinis –8).

Per pusmetį vertinama ne mažiau kaip 4-6 pažymiais. Mokinys, per pusmetį praleidęs be pateisinamos priežasties 70 % solfedžio dalyko pamokų, yra neatestuojamas (dienyne įrašas – neat.).

Metinis dalyko įvertinimas nevedamas, jeigu nors vieną pusmetį mokinys buvo neatestuotas. Neatestuotam mokiniui dalyko metinis įvertinimas išvedamas:

1. neatestuotam I pusmetį – per II pusmetį iki kovo 31 d. savarankiškai atsiskaičius už I pusmečio programą;
2. neatestuotam II pusmetį – savarankiškai atsiskaičius už II pusmečio programą iki spalio 31 d.

Mokiniui, turinčiam dalyko nepatenkinamą pusmečio įvertinimą, negali būti išvedamas patenkinamas to dalyko metinis įvertinimas.

Pradinio ar pagrindinio ugdymo programos baigiamosios klasės mokiniui, turinčiam bent vieno dalyko nepatenkinamą antrojo pusmečio įvertinimą ar ankstesnio mokymosi laikotarpio dalyko nepatenkinamą įvertinimą, negali būti leidžiama laikyti baigiamųjų egzaminų

Baigus programą (III kl. ir VII kl.) vykdomas apibendrinamasis vertinimas. Apibendrinamojo vertinimo forma - įgytų žinių patikrinimas – keliamasis testas III kl. ir baigiamasis egzaminas VII kl. Galutinis įvertinimas – sumuojant egzamino žodžiu ir raštu gautus pažymius.

Diagnostiniam ir apibendrinamajam vertinimui taikoma dešimties balų vertinimo sistema. 10 – puikiai, 9 – labai gerai, 8 – gerai, 7 – pakankamai gerai, 6 – patenkinamai, 5 – vidutiniškai, 4 – silpnai, 3 - blogai, 2 – labai blogai, 1 – nieko neatliko/neatsakė. Patenkinami įvertinimai – 4 -10 balų, nepatenkinami įvertinimai – 1-3 balai, „neatestuota“.

Mokinių pasiekimai ir pažanga vertinama vadovaujantis Druskininkų M. K. Čiurlionio meno mokyklos „Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo tvarkos aprašu”.

KELIAMASIS EGZAMINAS (III KL) IR BAIGIAMASIS EGZAMINAS (VII KL.)

VERTINIMO TVARKA

Egzamino dalys:

III klasė

1. **Rašto darbas:**

- testas: intervalų ir trigarsių, mažorinės, minorinės (natūralios, harmoninės, melodinės) gamų, ritmo pratimo, melodijos atpažinimas iš klausos; intervalų, mažorinio ir minorinio kvintakordų sudarymas nuo garso ar tonacijoje; natų ir pauzių grupavimas į taktus pagal

nurodytą metrą, metro nustatymas duotam muzikiniam tekstui, muzikinių ženklų atpažinimas.

2. **Žodžiu**:

- gamų, pastoviųjų ir nepastoviųjų gamos laipsnių, tonikos trigarsio solfedžiavimas, lietuvių liaudies dainų solfedžiavimas ir dainavimas su žodžiais.

VII klasė

1. **Rašto darbas:**

- testas: intervalų, akordų, mažorinės (natūralios ir harmoninės), minorinės (natūralios, harmoninės, melodinės) gamų, ritmo pratimo, melodijos atpažinimas iš klausos, natų ir pauzių grupavimas į taktus pagal nurodytą metrą, 4 taktų ritmo diktantas, intervalų, akordų sudarymas nuo garso, tonacijoje, tonacijos nustatymas pateiktai melodijai.

2. **Žodžiu** – gamų, pratimų solfedžiavimas, intervalų, akordų sudarymas ir dainavimas nuo garso bei dermėje.

Egzamino vertinimas:

Galutinis egzamino pažymys vedamas iš egzamino raštu ir žodžiu balų vidurkio, suapvalinant iki sveikojo skaičiaus.

Egzamino vertinimo kriterijai:

- muzikinė klausa,
- intonavimas,
- ritmo pojūtis,
- dirigavimas/pulsavimas,
- muzikos raštas/teorija.

Intervalų, akordų atpažinimo iš klausos vertinimo lentelė:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Klaidos	Pažymys (balai)
1.	Intervalai, akordai	0	10
		1	9
		2	8
		3	7
		4	6
		5	5
		6	4
		7	3
		Daugiau nei 8	3 - 1
		Atpažinus intervalą, bet neatpažinus didysis (d.) ar mažasis (m.)	0,5
		Atpažinus akordą, bet neatpažinus mažorinis (M) ar minorinis (m)	0,5

Rašto darbo - testo (III kl.) vertinimas:

- **1 užduotis –** intervalų ir trigarsių atpažinimas iš klausos – iki 10 balų;
- **2 užduotis -** mažorinės, minorinės (natūralios, harmoninės, melodinės) gamų atpažinimas iš klausos – 1 balas;
- **3 užduotis -** melodijos atpažinimas iš klausos (iš kelių pateiktų pvz.) – 1 balas;
- **4 užduotis -** ritmo pratimo atpažinimas iš klausos (iš kelių pateiktų pvz.) – 1 balas;
- **5 užduotis –** 4 intervalų ir mažorinio ar minorinio trigarsio sudarymas nuo garso ar tonacijoje – 2 balai (už kiekvieną teisingą sudarymą – 0,4 balo);
- **6 užduotis -** natų ir pauzių grupavimas į 4 taktus duotu metru – 2 balai (kiekvienas teisingas taktas – 0,5 balo);
- **7 užduotis –** 4 taktų ritmo diktantas – 2 balai (kiekvienas teisingas taktas – 0,5 balo);
- **8 užduotis –** 5 muzikinių ženklų atpažinim(as – 1 balas (kiekvienas teisingas atsakymas – 0,2 balo);

1 užduotis vertinama pagal „Intervalų, akordų atpažinimo iš klausos vertinimo lentelę“ nuo 1 iki 10 balų (jei surinkta balų suma nėra sveikasis skaičius, suapvalinama iki sveikojo skaičiaus). Bendra 2 – 8 užduočių balų suma nuo 0 iki 10 balų. Galutinis testo rezultatas (pažymys): prie 1 užduoties gauto balo (-ų) pridedama už 2 – 8 užduotis gauta balų suma ir išvedamas vidurkis (jei surinkta balų suma nėra sveikasis skaičius, suapvalinama iki sveikojo skaičiaus).

Rašto darbo – testo (VII kl.) vertinimas:

- **1 užduotis -** intervalų ir akordų atpažinimas iš klausos – iki 10 balų;
- **2 užduotis –** mažorinės (natūralios, harmoninės), minorinės (natūralios, harmoninės, melodinės) gamų atpažinimas iš klausos – 1 balas;
- **3 užduotis -** melodijos atpažinimas iš klausos (iš kelių pateiktų pvz.) – 1 balas;
- **4 užduotis -** ritmo pratimo atpažinimas iš klausos (iš kelių pateiktų pvz.) – 1 balas;
- **5 užduotis –** 4 taktų ritmo diktantas – 2 balai (kiekvienas teisingas taktas – 0,5 balo);
- **6 užduotis -** natų ir pauzių grupavimas į 4 taktus duotu metru – 2 balai (kiekvienas teisingas taktas – 0,5 balo);
- **7 užduotis -** 4 intervalų sudarymas nuo garso ir akordo sudarymas tonacijoje – 2 balai (už kiekvieną teisingą sudarymą – 0,4 balo);
- **8 užduotis -** tonacijos nustatymas pateiktai melodijai – 1 balas.

1 užduotis vertinama pagal „Intervalų, akordų atpažinimo iš klausos vertinimo lentelę“ nuo 1 iki 10 balų (jei surinkta balų suma nėra sveikasis skaičius, suapvalinama iki sveikojo skaičiaus). Bendra 2 – 8 užduočių balų suma nuo 0 iki 10 balų. Galutinis testo rezultatas (pažymys): prie 1 užduoties gauto balo (-ų) pridedama už 2 – 8 užduotis gauta balų suma ir išvedamas vidurkis.

Egzamino žodžiu vertinimo lentelė:

Eil. Nr.	Pavadinimas	Kriterijai	Klaidos	Pažymys (balai)
1.	Gamos. Intervalai, akordai. Pratimai/dainos	Teorija	0 – 1	10
			1 – 2	9
			3	8
			4	7 - 6
			5	5
			6	4
			7 ir daugiau	3 - 1
		Intonavimas	Tikslus garsų intonavimas	10
			2 – 3 garsų ne visai tikslus intonavimas	9 – 8
			50% garsų netikslus intonavimas	7 – 5

			Daugiau nei 50% garsų netikslus intonavimas	6 – 4
2.	Pratimai/dainos	Ritmika, dirigavimas	0 – 1	10
			1 – 2	9 - 8
			3	7
			4	6
			5	5
			6	4
			7 ir daugiau	3 - 1

Rekomenduojama literatūra:

- Rimtautas Kašponis. Solfedžio. - Kaunas: UAB MEDIA INCOGNITO (OBUOLYS), 2017.
- Liudmila Butrymovič. Solfedžio pagrindai ir užduotys 1 klasei. – Kaunas: Šviesa, 2014.
- Liudmila Butrymovič. Solfedžio pagrindai ir užduotys 2 klasei. – Kaunas: Šviesa, 2015.
- Liudmila Butrymovič. Vienbalsiai solfedžio diktantai. – Vilnius: Muzikos švietimo centras, 1996.
- Donata Ūsaitė. Solfedžio. 1 dalis. – Vilnius: Leidybos centras, 1994.
- Donata Ūsaitė. Solfedžio. 2 dalis. – Vilnius: Leidybos centras, 1994.
- Donata Ūsaitė. Solfedžio. 3 dalis. – Vilnius: Leidybos centras, 1996.
- Donata Ūsaitė. Solfedžio. 4 dalis. – Vilnius: Leidybos centras, 1996.
- Liudmila Butrymovič. Muzikos teorijos sąsiuviniai 5, 6, 7. Leidybos centras, 1998.
- Valerija Skapienė, Dovilė Kirdaitė, Ieva Krivickaitė, Toma Vaišvilaitė. Natukai iš Muzikėnų šalies. Pasakų ir užduočių knygelė. – Vilnius: UAB „Petro ofsetas“ (VšĮ Choro studija „Ugnelė“), 2016.
- Vida Umbrasienė. Į Muzikos šalį. Solfedžio 1 klasei. Vadovėlis ir pratybų sąsiuvinis. – Vilnius: UAB „Petro ofsetas“ (Lietuvos muzikos ir teatro akademija), 2019.
- Klara Karnaševičienė. Skaitymas iš lapo solfedžio pamokose I ir II dalys. – Vilnius: „BMK Leidykla”, 2020.
- Žaneta Markova. Solfedžio mokomoji medžiaga ir praktinės užduotys pradiniam muzikiniam ugdymui „Spalvotas solfedžio” I ir II dalys. 2022 m.

Mokytojai pasilieka teisę koreguoti programą mokslo metų eigoje (pvz.: dėl mokinių ar mokytojų ligos, šalčių, gripo epidemijos, COVID - 19 ir kt.).

Aprobuota teorinių ir vokalinių dalykų mokytojų metodinės grupės posėdyje

2026 m. rugpjūčio 24 d.